

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г.С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради

Інституту психології імені

Г.С. Костюка НАПН України

30 червня 2022 р. Протокол №12

Голова Вченої ради

С.Д. Максименко С.Д. Максименко

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ
ОСВІТИ**

Київ-2022

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ.....	4
3. КЛАСИФІКАЦІЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	5
4. ПОРЯДОК ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЗДОБУТІ ШЛЯХОМ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	6
5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про неформальну (надалі – Положення) в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України (надалі – Інститут) розроблено на підставі:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, який регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних закладах вищої освіти та наукових установах за кордоном»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08. 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;

- Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.01.2013 № 48;

- стандартів вищої освіти;

- інших нормативно-правових актів у галузі вищої освіти.

1.2. Відповідно до Закону України «Про освіту»:

Неформальна освіта (англ. Non-formal education) – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але

може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) (англ. Informal education) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або опанування окремих навчальних дисциплін / освітніх компонентів.

Валідація – формалізований процес визначення рівня оволодіння здобувачами запланованими результатами навчання. Засоби валідації результатів неформальної/інформальної освіти - екзаменаційні білети, контрольні та тестові завдання, інструменти, обладнання, матеріали та інші засоби відповідно до рівня кваліфікації та технологічних вимог.

Положення регламентує діяльність Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України щодо організації та визнання результатів неформальної та інформальної освіти аспірантів.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ

2.1. Основні цілі неформальної та інформальної освіти в Інституті:

- професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти аспірантів;
- підвищення якості освітніх послуг, які надаються Інститутом;
- підвищення ефективності наукових досліджень;

- підвищення конкурентоздатності аспірантів Інституту на вітчизняному та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до Інституту;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків.

2.2. Основним завданням неформальної та інформальної освіти в Інституту є розширення та доповнення компетентностей отримуваних аспірантами в формальному освітньому процесі, покращення якості освітніх послуг, а також розвиток додаткових компетентностей аспірантів.

3. КЛАСИФІКАЦІЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

3.1. Неформальна та інформальна освіта учасників освітнього процесу може здійснюватися на підставі міжурядових угод про співробітництво в галузі освіти, програм та проектів, угод про співробітництво між закладами вищої освіти України або їх структурними підрозділами на підставі узгоджених навчальних планів, особистої ініціативи учасників освітнього процесу та інших механізмів.

3.2. Неформальна освіта - це:

- професійно спрямовані й загальнокультурні курси навчання в центрах освіти, на різних курсах інтенсивного навчання, семінарах, майстер-класах;
- здобуття компетентностей для задоволення освітніх особистісних потреб, не регламентоване місцем здобуття, терміном та формою навчання, заходами державної атестації;
- освіта інституціолізована, цілеспрямована та спланована суб'єктом освітньої діяльності і є додатковою, альтернативною та/або доповняльною до формальної освіти.

3.3. Типи професійних кваліфікацій, що отримуються за межами формальної освіти:

- навчання із сертифікацією (за міжнародними стандартами оцінювання) знань іноземних (міжнародних) мов.
- навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти-партнерами.
- короткострокові курси направлені на підвищення кваліфікації через неформальну освіту за різними напрямками.

3.4. Інформальна освіта (самоосвіта) - це:

- освіта за межами стандартного освітнього середовища - індивідуальна пізнавальна діяльність, що супроводжує повсякденне життя, реалізується за рахунок власної активності індивідів в оточуючому культурно-освітньому середовищі;
 - спілкування, читання, відвідування установ культури, подорожі, засоби масової інформації тощо;
 - цілеспрямована і спланована, але не інституціоналізована, тобто менше організована, ніж формальна і неформальна освіта;
 - освіта, яка реалізується за рахунок власної активності в оточуючому культурно-освітньому середовищі, при цьому людина перетворює освітні потенціали суспільства в дієві чинники свого розвитку.

4. ПОРЯДОК ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЗДОБУТІ ШЛЯХОМ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

4.1 Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

- Право на визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті поширюється усіх аспірантів Інституту.
- Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається.

- Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання шляхом неформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), які передбачені програмою підготовки аспірантів.

4.2 Для перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач подає завідувачу відділу аспірантури:

- заяву;
- завірені у встановленому порядку копії документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання).

У випадку подання зазначених документів іноземною мовою заявник подає їх переклад, нотаріально завіреним в установленому порядку);

- опис заходу неформальної освіти (інформаційний лист, запрошення, програма тощо);
- опис змісту та результатів інформальної освіти.

- Заяву про зарахування результатів неформальної освіти аспірант подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у їх зарахуванні він мав би можливість пройти підготовку з відповідної дисципліни у повному обсязі.

4.3 Визнання результатів навчання набутих у неформальній або інформальній освіті передбачає такі обов'язкові етапи:

- Розпорядженням Директора створюється фахова комісія, яка визначає можливість, форми та строки проведення атестації для визнання результатів навчання, які були набуті у неформальній або інформальній освіті. До складу фахової комісії входять (не менше 3-х осіб):

- завідувач лабораторії;
- гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач;

- науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисципліни, що пропонується до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті.

4.4 Комісія може рекомендувати: повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти.

- Повне зарахування результатів неформальної освіти рекомендують у випадку, коли вивчена дисципліна співпадає із запланованими результатами навчання (компетентностями) або має несуттєві відмінності, а також близька за обсягом і змістом (не менше, ніж на 75 %).

- Часткове зарахування рекомендують у тому випадку, коли дисципліну визнають не повністю, і за деякими темами необхідно додатково проводити переатестацію. У цьому випадку зарахування дисципліни здійснюється за результатами виконання індивідуального завдання, складеного екзамену або пройденої співбесіди.

- Фахова комісія розглядає надані документи, проводить співбесіду із аспірантом та/або перезараховує результати навчання, або призначає атестацію.

- Фахова комісія приймає до уваги результати неформального навчання, визначає змістовну відповідність результатів неформального навчання та навчальних дисциплін, керуючись переліком компетентностей і результатів навчання, досягнення яких передбачене освітньою програмою аспіранта.

4.5 Фахова комісія визначає метод оцінювання результатів навчання, відповідно до робочої навчальної програми аспіранта.

- Підсумкова оцінка зазначається згідно документа здобувача, що підтверджує участь у заході неформальної освіти. Комісія в обов'язковому порядку визначає підсумкову оцінку за її відсутності в документі (сертифікаті, свідоцтві тощо). У випадку відсутності підсумкової оцінки комісія проводить контрольний захід.

- За підсумками оцінювання фахова комісія оформляє протокол, у якому міститься висновок щодо зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни, вивчення якої здійснювалося у неформальній або інформальній освіті.

- У разі негативного висновку комісії щодо визнання результатів неформальної чи/та інформальної освіти аспірант має право звернути з заявою про апеляцією до Директора Інституту. Директор своїм наказом створює апеляційну комісію, яка за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

5.2. Контроль за виконанням Положення покласти на директора Інституту.

5.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

5.4. Зміни до Положення затверджуються вченою радою Інституту.